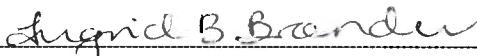

Statens jernbanetilsyn

Årsrapport 2013

Godkjent 14.03.2014

_____
Ingrid Buhaug Brænden

_____
Erik Ø. Reiersøl-Johnsen

Årsrapport 2013

1	Oppsummering og sammendrag	3
2	Rapportering på fastsatte mål og krav fra tildelingsbrev	4
	Hovedmål 1 Tilsyn	4
	Hovedmål 2 Regelverk	8
	Hovedmål 3 Internasjonalt	9
	Hovedmål 4 Forvaltning	10
3	Administrative forhold/rapportering på aktivitetsplikt	11
	3.1 Organisasjon	11
	3.2 Bemanning	11
	3.3 Arbeidsmiljøutvalg (AMU), tillitsvalgte og bedriftshelsetjenesten	12
	3.4 Inkluderende arbeidsliv (IA)	12
	3.5 Likestilling og aldersfordeling	13
	3.6 Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn	14
	3.7 Ansatte/søkere med nedsatt funksjonsevne	15
	3.8 Beskyttelse mot trakassering	15
	3.9 Læringer i staten	15
4	Risiko	15
5	Økonomi	16

1 Oppsummering og sammendrag

Måloppnåelse

Målkravene på tilsynets fire målområder ble i all hovedsak oppfylt for 2013.

Endringsprosjektet for taubane-, park- og tivolitilsyn ligger bak plan. Det arbeides intensivt for å bringe prosjektet tilbake på plan i løpet av 2014. Det er imidlertid en betydelig ressursutfordring relatert til å gjennomføre endringsprosjektet parallelt med gjennomføring av tilsyn på omtrent 1500 anlegg.

Arbeidet med å identifisere og rette på inkonsistens, dobbeltregulering og vesentlige svakheter i regelverket er noe forsinket. Etterslepet forventes å være under kontroll i løpet av første halvår av 2014.

Oppdatering og effektivisering av styringssystemet er noe forsinket. Arbeidet vil bli slutført i 2014.

Sikkerhet

Risikobildet for 2013 synes i stor trekk å være uendret fra 2012 for alle tilsynets ansvarsområder.

Sikkerhetsnivået på norsk jernbane er godt, sammenlignet med gjennomsnittet i Europa. Statistikken viser at Norge ligger blant de beste landene med hensyn til antall drepte målt pr. million kjørte togkilometer.

Det ble til sammen registrert 32 jernbaneulykker, 1079 alvorlige jernbanehendelser og 20 111 jernbanehendelser i 2013. 7 ble drept i jernbaneulykker i 2013.

Det ble registrert 32 og 228 uønskede hendelser på henholdsvis tau- og kabelbaner og park- og tivoliinnretninger i 2013. Det var ingen drepte i disse hendelsene.

Risiko

Hovedutfordringen for tilsynet er knyttet til de nye tilsynsområdene; taubane, park og tivoli. Det er risiko knyttet til to hovedfasetter; ¹⁾ ressursituasjonen i SJT knyttet til gjennomføring av tilsyn samtidig med endringsarbeid knyttet til regelverk og tilsynsmetodikk og ²⁾ aktørenes modenhet i forhold til egenkontroll og sikkerhetsstyring ved endring av tilsynsmetodikk.

Administrative forhold

Det er ca. like mange kvinner og menn tilsatt i tilsynet. Snittalder er 47 år, noe lavere for kvinner. Det er ikke kjønnsbetingede lønnsforskjeller i tilsynet.

Sykefraværet i 2013 var 5,5 %, som hovedsakelig skyldes ikke arbeidsbetinget langtidsfravær.

Tilsynet følger retningslinjene for tilsetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller innvandrerbakgrunn. Det ble ikke tilsatt personer fra disse gruppene i 2013.

Økonomi

Tildelingsbrevet for 2013, tilleggsbevilgninger, overføring fra 2012, refusjoner fra NAV og merinntekter fra gebyr gir tilsynet 62,8 MNOK til disposisjon på post 01, og 20,3 MNOK på post 21.

Gebyrintektskravet var 15 MNOK. Merinntekten utgjør i tillegg 1,2 MNOK.

Regnskapstall for 2013 viser at SJT avsluttet regnskapet 5 % under budsjett både på post 01 og post 21.

2 Rapportering på fastsatte mål og krav fra tildelingsbrev

Tabell 2.1 viser status for måloppnåelse i 2013.

Mål for 2013 som ikke ble nådd vil bli fulgt opp videre og konkludert i 2014.

Resultatområde Hovedmål fra tildelingsbrevet	Delmål fra tildelingsbrevet
1. Tilsyn <i>SJT skal sørge for at virksomhetene som er regulert i jernbanelovgivningen, taubanelovgivningen og tivoli- og forlystelseslovgivningen, oppfyller vilkårene og kravene i lovgivningen</i>	1.1 Sikkerhetstilsyn 1.2 Markedsovervåking 1.3 Passasjerrettigheter 1.4 Kjennskap til SJT-ansvarsområde
2. Regelverk <i>SJT skal sikre at regelverket er formålstjenlig</i>	2.1 Regelverkskvalitet 2.2 Aktørenes kjennskap til regelverket 2.3 Implementering av EØS-regelverket
3. Internasjonalt <i>I internasjonale fora skal SJT ha kunnskap om viktige norske interesser og ivareta og fremme disse.</i>	
4. Forvaltning <i>SJT skal forvalte sine oppgaver på en effektiv og formålstjenlig måte for å sikre at aktørene ivaretar sikkerheten på jernbanen, på tau- og kabelbaner og park- og tivolianlegg</i>	4.1 Prosesser for søknader 4.2 Administrative rutiner

Tabell 2.1 Status for måloppnåelse pr. 31.12.2013

Fargenotasjon til tabell 2.1:

- **Grønn** indikerer at måloppnåelse er på plan
- **Gul** indikerer at måloppnåelse ikke er på plan, men hvor etablerte tiltak er forventet å bringe måloppnåelsen på plan innen to måneder.
- **Rød** indikerer at måloppnåelse ikke er på plan, og at det ikke kan forventes at måloppnåelse kan bringes tilbake på plan innen to måneder selv med de tiltak som er etablert.

Hovedmål 1 Tilsyn

Statens jernbanetilsyn skal sørge for at virksomhetene som er regulert i jernbanelovgivningen, taubanelovgivningen og tivoli- og forlystelseslovgivningen, oppfyller vilkårene og kravene i lovgivningen.

Hovedmål 1 omfatter fire delmål som er vurdert å dekke alle fasetter av hovedmålet. Det er ikke rapportert direkte på hovedmålsnivå.

Delmål 1.1 Sikkerhetstilsyn

- Statens jernbanetilsyn skal føre tilsyn med at virksomhetene etterlevet regelverket for de ulike tilsynsområdene.
- Statens jernbanetilsyn skal følge opp rapporter fra Statens havarikommisjon for transport om ulykker og alvorlige hendelser på jernbaneområdet.

- *Statens jernbanetilsyn skal følge opp ulykker og hendelser på tau- og kabelbaner*

Etterlevelse av regelverket

Det er gjennomført sikkerhetstilsyn mot jernbanevirksomhetene i henhold til plan. Det er avdekket avvik knyttet til sikkerhetsstyringssystemet, herunder mangelfull beredskap hos flere av tilsynsobjektene på jernbane. Mangelfull leverandørstyring er også en utfordring for mange av virksomhetene.

Det er ikke registrert avvik i 2013 som har vært av en slik art at det har vært nødvendig å pålegge stans av virksomhet eller stans i bruk av tog og infrastruktur.

Tilsyn med taubane, park og tivoli ble også gjennomført i henhold til plan. Det ble gjennomført periodisk tilsyn med 703 taubaner og 678 fornøyelsesinnretninger i 2013. Kapasiteten i tilsynet var noe lav og det har vært brukt innleide ressurser i flere tilsyn innen taubaneområdet.

Rapporter fra Statens havarikommisjon for transport (SHT)

I 2013 har Statens jernbanetilsyn mottatt 9 rapporter utgitt av Statens havarikommisjon for transport med til sammen 6 sikkerhetstilrådninger for oppfølging. I samme periode har tilsynet avsluttet saksbehandlingen av 12 rapporter og 10 sikkerhetstilrådninger.

Tilsynet hadde 5 rapporter med til sammen 5 sikkerhetstilrådninger til behandling pr. 31.12.2013.

SJT rapporterer status på oppfølging av SHT rapporter halvårlig til Samferdselsdepartementet.

Uønskede hendelser – statistikk og analyse

Sikkerhetsnivået på norsk jernbane er godt, sammenlignet med gjennomsnittet i Europa. Statistikken viser at Norge ligger blant de beste landene, med 0,17 drepte pr. million kjørte togkilometer. Gjennomsnittet for Europa er 0,31. De dårligste landene har i størrelsesorden 15 ganger høyere tall enn de beste.

Det er til sammen registrert 32 jernbaneulykker, 1079 alvorlige jernbanehendelser og 20 111 jernbanehendelser i 2013. 7 ble drept i jernbaneulykker i 2013.

Statistikk for 2013 for norsk jernbane ligger på tilsynets internettside www.sjt.no.

a..... Nasjonal jernbane, sidespor mm.

Risikobildet for 2013 synes i stor trekk å være uendret fra 2012. Antall jernbaneulykker og dødsfall har steget i forhold til 2012, men er fortsatt lavere enn i 2011.

Foreløpige tall viser 29 jernbaneulykker og 5 drepte i 2013. Nedring av kjøreledning og klimatiske forhold utgjør hovedvekten av jernbaneulykkene. Dødsulykkene rammer tredjepart på planoverganger og ved ferdsel i sporet.

Det var ingen drepte blant passasjerer eller jernbanepersonale i 2013.

b. .... Trikk og T-bane

Det ble rapportert tre jernbaneulykker, to med dødelig utgang fra dette området i 2013. Det var tredjeperson som ble rammet i disse ulykkene. Ferdsløse i spor og påkjørsler i blandet trafikk er de største risikofaktorene.

For trikk har antall jernbaneulykker gått ned i forhold til i 2012. Dette skyldes færre personpåkjørsløse og kollisjoner med andre kjøretøyer.

c. .... Taubaner

De siste årene har det vært gjort i størrelsesorden 75 mill. enkelttransporter i norske taubaner, med et svakt økende volum. Det ble i 2013 innrapportert 32 uønskede hendelser. Det er på samme nivå som gjennomsnittet for de 5 foregående årene. I og med at transportvolumet øker kan dette indikere at sikkerheten er på samme nivå eller kanskje noe forbedret sammenlignet med tidligere år. Det er imidlertid stor usikkerhet knyttet til statistikken i og med at antallet rapporterte hendelser er svært lavt. Det er ikke grunnlag for en entydig konklusjon med hensyn til sikkerhetsnivået og utviklingen de senere årene.

d. .... Park og tivoli

Det har per årsskiftet blitt innrapportert 228 uønskede hendelser. Det er på samme nivå som de foregående årene. Antallet fornøylesesinnretninger har økt noe de siste årene. Det kan indikere at sikkerheten er på samme nivå som tidligere eller er svakt forbedret. Imidlertid gjør rapporteringsrutinen at tallgrunnet for 2013 ikke vil være komplett før i april 2014, spesielt for de mindre alvorlige hendelsene. Tallmaterialet er uansett begrenset, og det er stor usikkerhet knyttet til statistikken. Det er ikke grunnlag for en entydig konklusjon med hensyn til sikkerhetsnivået og utviklingen de senere årene.

Delmål 1.2   Markedsovervåking

Statens jernbanetilsyn skal overvåke jernbanemarkedet for å sikre konkurranse på like vilkår.

På markedsovervåkingsområdet har det i 2013 vært en tett oppfølging av EUs regelverksprosesser gjennom deltagelse IRG Rail¹ og ENRRB².

Fokusområder har vært rådsdirektiv 2012/34/EU om etablering av et felles europeisk jernbaneområde (som er en omarbeiding av Jernbanepakke I), og forslag til Jernbanepakke IV fra kommisjonen. Tilsynet deltar i departementets arbeidsgruppe som utarbeider forslag til endringer i jernbaneloven med forskrifter med sikte på å implementere direktivet i Norge innen fristen utløper 16. juni 2015.

SJT har videre gitt innspill til departementet om den markedsmessige delen av kommisjonens forslag til Jernbanepakke IV, hvor tilsynet generelt stiller seg positivt til forslaget om at det innføres en regulert form for konkurranse i persontransportmarkedet.

---

¹ Independent Regulators Group – Rail.

² European Network of Rail Regulatory bodies.

Tilsynets samarbeid med Jernbaneverket om utvikling av et elektronisk system for innsamling av trafikkdata fra togselskapene ble ferdigstilt i løpet av året og det er nå mulig for tilsynet å hente ut strekningsvise trafikkdata fra de ulike jernbaneforetakene. Dette bidrar til å gi tilsynet bedre oversikt over jernbanemarkedet.

Tilsynet har i 2013 avsluttet en klagesak fra Cargolink AS vedrørende fordeling av terminalspor på Brattøra Godsterminal i Trondheim. Cargolink AS fikk delvis medhold i klagen. Tilsynet påla blant annet Jernbaneverket i fremtidige ruteplanprosesser å fordele infrastrukturkapasitet også på terminalspor som er en del av det nasjonale jernbanenettet.

Det er i 2013 brukt betydelige ressurser på behandling av Flytogets klage på Jernbaneverkets tildeling av infrastrukturkapasitet på strekningen Oslo S – Lysaker i den årlige ruteplanprosessen for ruteplan R 162. Saken reiser mange prinsipielle spørsmål om Jernbaneverkets behandling av søknader og fordeling av infrastrukturkapasitet i en situasjon der infrastrukturen er erklært overbelastet (Oslotunellen i rushtid). Tilsynet har blant annet pålagt Jernbaneverket å utarbeide detaljerte kriterier og angi metode for prioritering av rutetildeling ved overbelastet infrastruktur som ivaretar hensynet til transportens betydning for samfunnet. Videre ble Jernbaneverket pålagt å sørge for at alle søkere har like forutsetninger og behandles likt i fremtidige ruteplanprosesser.

Tilsynet har i 2013 gjennomført et prosjekt knyttet til evaluering av klagesaksbehandlingen på markedsovervåkingsområdet med sikte på å identifisere tiltak som kan bidra til effektivisering og standardisering av saksbehandlingen av slike saker.

Delmål 1.3 Passasjerrettigheter

Statens jernbanetilsyn skal føre tilsyn med at fastsatte passasjerrettigheter for togtrafikk blir ivarettatt.

Det ble i 2013 gjennomført ett dokumenttilsyn med NSBs klagerutiner med basis i kravene til klagerettigheter i jernbanepassasjerrettighetsforskriften.

Rutinene hos NSB ble i hovedsak vurdert å tilfredsstille kravene i forskriften. Det ble ikke registrert avvik under revisjonen.

Delmål 1.4 Kjennskap til SJTs ansvarsområde

Statens jernbanetilsyn skal sikre at aktørene som er underlagt tilsyn, er kjent med tilsynet sitt ansvarsområde.

I løpet av 2013 har tilsynet arrangert morgenmøter og sikkerhetsseminar for jernbanevirksomheter, vært aktive i bransjefora, prioritert mediehenvendelser og synliggjort ansvarsområdene på nettsider og i mediene. I tillegg har tilsynet gjennomført tiltak knyttet til kjennskap til regelverket (Jf. delmål 2.2).

Tilsynsobjektene har i en undersøkelse gitt tilsynet mer positiv tilbakemelding om tilfredshet med veiledning og informasjon knyttet til lovverk, tillatelsesprosesser og revisjoner/inspeksjoner enn tidligere, noe som kan tyde på bedre kjennskap til SJTs ansvarsområder.

Hovedmål 2 Regelverk

Statens jernbanetilsyn skal sikre at regelverket er formålstjenlig.

Hovedmål 2 omfatter tre delmål som er vurdert å dekke alle fasetter av hovedmålet. Det er ikke rapportert direkte på hovedmålsnivå.

Delmål 2.1 Regelverkskvalitet

Statens jernbanetilsyn skal påse at regelverket er formålstjenlig, fullstendig, oversiktlig og oppdatert.

Arbeidet med å identifisere områder med inkonsistens, dobbeltregulering og svakheter i regelverket er ferdigstilt. Det er utarbeidet prioriteringskriterier for hvilke endringer i regelverket som bør gjøres først. Basert på dette skal det lages en plan for oppdatering av regelverk for 2014 og kommende år. Planen vil bli ferdigstilt i begynnelsen av 2014.

Utkast til sikringsbestemmelser for virksomheter på det nasjonale jernbanenettet og t-bane ble sendt på høring 18. desember 2013 med høringsfrist 19. mars 2014, med planlagt vedtakelse 1. juli 2014..

Det ble samtidig sendt på høring forslag til forskrift om krav til sporvei, tunnelbane, forstadsbane m.m. (kravforskriften) med samme høringsfrist og med samme planlagte vedtakelsestidspunkt. Forslag til egne forskrifter for museumsbaner og sidespor er planlagt sendt ut på høring i februar 2014. Disse tre forskriftene vil erstatte gjeldende kravforskrift.

Prosjektet med vurdering av tilsynsmetodikk, regelverk og gebyrstruktur for taubane, park og tivoli har ferdigstilt kartleggingsfasen og evalueringsfasen. Prosjektet er forsinket i forhold til planlagt ferdigstilling innen sommeren 2015. Det arbeides intensivt for å bringe prosjektet tilbake på plan i løpet av 2014. Det er imidlertid en betydelig ressursutfordring å gjennomføre endringsprosjektet parallelt med gjennomføring av tilsyn med omkring 1500 taubaneanlegg og fornøylesesinnretninger i 2014. Tilsynsomfanget innen disse områdene er fortsatt på samme nivå som før endringsprosjektet startet, og dette begrenser prosjektets tilgang på fagspesialister.

Delmål 2.2 Aktørenes kjennskap til regelverket

Statens jernbanetilsyn skal sikre at aktørene er kjent med regelverket.

Tilsynet har høyt fokus på å veilede om regelverket, både i den generelle dialogen med aktørene, i tilsynsaktiviteter og i tillatelsesprosesser.

Det er også i 2013 brukt mye ressurser til å veilede virksomhetene om pågående endringer i regelverket.

Tilsynet har i løpet av 2013 definert en metodikk for å kartlegge aktørenes kjennskap til regelverket på enkelte områder. Kartleggingen skal finne sted i 2014. Hensikten med kartleggingen er å kunne forbedre og målrette veiledningen.

Delmål 2.3 Implementering av EØS-regelverk

Statens jernbanetilsyn skal sikre at EØS-regelverket blir implementert i norsk rett.

Arbeidet med EØS-notater og gjennomføring av rettsakter fra EU har i all hovedsak blitt gjort innen fristene.

Hovedmål 3 Internasjonalt

I internasjonale fora skal Statens jernbanetilsyn ha kunnskap om viktige norske interesser og ivareta og fremme disse.

Tilsynets internasjonale arbeid på jernbane foregår i hovedsak mot ERA og IRG Rail, samt komiteer og arbeidsgrupper direkte under Kommisjonen (RISC/ SERAC/ ENRRB). Arbeidet med Jernbanepakke IV følges nøye både relatert til sikkerhet, samtrafikk og markedsovervåking.

Det har vært stor aktivitet i arbeidsgrupper i ERA relatert til blant annet utvikling av metoder for styring av sikkerhet (CSM-er) og tekniske spesifikasjoner for samtrafikk (TSI-er). Flere av disse er ferdigstilt og oversendt kommisjonen for beslutning.

Det foregår arbeid i flere arbeidsgrupper for harmonisering av *gjennomføring* av regelverk. Eksempler på dette er arbeidet med teknisk og operasjonell harmonisering av ERTMS, etablering av kryssreferansetabell for nasjonale regelverk som skal gjøre kryssaksept av materiell enklere og artikkel 35 (førerdirektivet). I tillegg har fokus vært på ferdigstilling av kommisjonens veiledning om krav til å ta i bruk strukturelle delsystemer (DV29 bis), som skal sikre harmoniserte prosesser i EU-området.

Tilsynet har også vært bidragsyter i utvikling av en standard relatert til design av kjøretøy tilpasset særskilte klimatiske forhold.

Tilsynet har et godt samarbeid med de andre nordiske tilsynene. Det har vært gjennomført møterrekker relatert til arbeidsmaskiner, ERTMS godkjenning og tilsynsplanlegging.

Se også rapportering av internasjonal virksomhet under delmål 1.2 Markedsovervåking.

På taubaneområdet har den internasjonale aktiviteten vært relatert til omarbeiding av EU-direktiv om taubaner (2000/9/EC), revidering av CEN-standarder, deltagelse i blant annet faglig arbeidsgruppe i OITAF og deltagelse under årets ITTAB³.

Tilsynet har bekreftet at Norge tar på seg arrangementsansvaret for ITTAB 2014. Det vil bli arrangert i Oslo i september.

På park- og tivoliområdet er den internasjonale aktiviteten lav, og primært knyttet opp mot deltagelse i en arbeidsgruppe som reviderer CEN-standarder, samt deltagelse på faglige seminarer/messer.

---

³ ITTAB er et årlig møte mellom taubanetilsyn fra hele verden. Normal deltakelse er 30-40 delegater. I 2013 ble møtet arrangert i Kina.

Hovedmål 4 Forvaltning

Statens jernbanetilsyn skal forvalte sine oppgaver på en effektiv og formålstjenlig måte for å sikre at aktørene ivaretar sikkerheten på jernbanen, på tau- og kabelbaner og park- og tivolianlegg.

Hovedmål 4 omfatter to delmål som er vurdert å dekke alle fasetter av hovedmålet. Det er ikke rapportert direkte på hovedmålsnivå.

Delmål 4.1 Prosesser for søknader

Statens jernbanetilsyn skal sikre at det er etablert transparente og forutsigbare prosesser i behandlingen av søknader.

Transparente prosesser sikres i søknadsprosesser gjennom veiledning om regelverkets krav til søknad og prosess og tett dialog med aktørene.

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader om å ta i bruk infrastruktur og rullende materiell i 2013 var 20 dager. Alle sakene ble behandlet innenfor saksbehandlingsfristene i regelverk.

Det ble fattet 190 vedtak om tillatelse til å ta i bruk infrastruktur og kjøretøy. Tilsynet har fokusert på å få øket andelen av søknader som er komplette ved første gangs innsending av dokumentasjon. Dette for å redusere ressursbruken både hos søkerne og hos tilsynet. Mer enn 50 % av søknadene var komplett ved første gangs oversendelse i 2013. Tilsynet tolker dette også som en indikasjon på at aktørene etter hvert har blitt bedre kjent med kravene til slike søknader.

Overgangsperioden for førerforskriften utgikk i 2013. Det ble i overgangsperioden fra 2011 utstedt 1948 førerbevis. Førerforskriften omfatter også godkjenning av leger og psykologer og opplæringscenter. 21 leger ble godkjent i 2013.

Det er gjennomført et prosjekt for å høste erfaringer med godkjenning av teknologi relatert til ERTMS, og tilsynet har hatt særlig fokus på forberedelser for kommende prosesser for tillatelse til å ta bruk ERTMS-relatert teknologi.

Innen taubane, park og tivoli ble det i 2013 fattet 2843 enkeltvedtak. Antallet er omtrent det samme som de foregående årene. Vedtakene var i hovedsak knyttet til utstedelse av driftstillatelser (T), sikkerhetsmessige godkjenninger (PT) og pålegg etter tilsyn. 123 vedtak gjaldt inndragninger og stans på sikkerhetsmessig eller økonomisk grunnlag.

Delmål 4.2 Administrative rutiner

Statens jernbanetilsyn skal ha gode administrative rutiner for smidig og effektiv drift

Innen det administrative området ble det fokusert på effektivisering av målstyringsprosessen og styringssystemet. For 2014 ble ny målstyringsprosess besluttet. Elektronisk personalhåndbok for ledere og ansatte ble utviklet og implementert. Oppdatering og optimalisering av styringssystemet for øvrig ble påbegynt men ikke ferdigstilt. Tilsynet tilsikter å konkludere dette arbeidet første halvår 2014. Tilsynet har etablert et målstyringssystem for utviklings- og forbedringstiltak. Utsettelse av effektivisering i administrative rutiner er styrt og nedprioritert i en periode med fungering og høy belastning for å sikre gjennomføring av utdrettet virksomhet.

Lønnspolitikken for tilsynet ble revidert i 2013 og tilpasningsavtale om medbestemmelse ble ferdigstilt.

Endringer i bestemmelser om økonomistyring i staten fra 2014, medfører nye krav til rutiner/instruksjoner og rapportering fra 2014. Ny standard kontoplan ble tatt i bruk i tilsynet fra 01.01.2013. Reviderte prosedyrer og rutiner tilsiktes ferdigstilte innen 30.06.2014.

Tilsynet oppgraderte arkiv/saksbehandlingssystem til WebSak Fokus fra årsskifte 2013/2014. Dette er en egen saksbehandlerklient basert på strukturen i Outlook, som er tenkt å effektivisere arkiv- og saksbehandlingsprosessen i tilsynet. Tilsynet har også startet arbeidet med å se på nye elektroniske verktøy og prosesser blant annet for oppgradering av utrangerte databaseløsninger innen tilsyn med taubaner, park og tivoli.

Prosjektet "Skjema på nett" ble igangsatt som et ledd i digitalisering av offentlig sektor, ref. Digitaliseringsrundskrivet. Prosjektet fokuserer på digitalisering av tilsynets skjema, og vil kunne bidra til å effektivisere/modernisere saksbehandling i tilsynet.

Tilsynet har ikke hatt kritiske sikkerhetshendelser knyttet til informasjonssikkerhet i 2013, men arbeider likevel med å sikre systemene bedre, blant annet gjennom tilpasning av tilsynets informasjonssikkerhet-prosedyrer til ISO27001.

3 Administrative forhold/rapportering på aktivitetsplikt

3.1 Organisasjon

Organisasjonsstrukturen i tilsynet har vært uendret i 2013.

3.2 Bemanning

Pr. 31.12.2013 var det 62 tilsatte i tilsynet. 57 av disse var fast tilsatt, og 5 var tilsatt i engasjement/vikariat. I løpet av 2013 sluttet 2 medarbeidere, og 2 nye ble tilsatt.

Når pågående rekrutteringsprosesser er avsluttet vil tilsynet være bemannet i henhold til plan.

Tilsynets kapasitet for tilsyn med taubane, park og tivoli har vært marginal, og det har vært brukt overtid og innleid kapasitet for å kunne gjennomføre pliktig tilsyn. Kapasitetsutfordringen er delvis knyttet til tilsynsformen som krever mye inspektør-tid ute hos tilsynsobjektene. Utfordringen vurderes å være tidsavgrenset til når regelverk er oppdatert og tilsynsmetodikk er modernisert.

3.3 Arbeidsmiljøutvalg (AMU), tillitsvalgte og bedriftshelsetjenesten

AMU består av to representanter fra de ansatte og to fra ledelsen. I tillegg deltar rådgiver for kvalitet og HMS og en representant fra bedriftshelsetjenesten (BHT), som er Stamina Helse. AMU avholdt 4 møter i 2013.

Ledelsen og tillitsvalgte har månedlige samarbeidsmøter. I tillegg til løpende samarbeidssaker, ble det i 2013 ferdigstilt tilpasningsavtale om medbestemmelse, og avtale om lønnspolitikk ble revidert.

Det har vært gjennomført arbeidsmiljøundersøkelser (vernerunder) i arbeidslokalene i Oslo og Trondheim for å påse at forholdene tilfredsstillende i lovverket. Oppfølgingsmålinger og noen tiltak er gjennomført. Fysisk og psykisk arbeidsmiljø i tilsynet vurderes som svært tilfredsstillende.

3.4 Inkluderende arbeidsliv (IA)

Den lokale samarbeidsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv (fornytt 16.3.2011, gyldig til 31.12.2013) har vært under gjennomføring i 2013, og møter har vært avholdt med NAV, blant annet vedrørende IA-plass i 2013. Ledelsen og tillitsvalgte har hatt faste IA-møter. Nasjonal avtale utløp 31.12.2013, og det avventes ny avtale. Inntil videre videreføres tiltak fra den forrige avtalen innenfor de tre målområdene redusert sykefravær, sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne og økt yrkesaktivitet etter fylte femti.

3.4.1 Sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne

Aktivitetsmål innenfor sysselsetting av personer med redusert funksjonsevne har vært konsentrert rundt tilbud om tilrettelegging av arbeidsoppgaver, hjemmearbeid, tilbud om kompetansehevingstiltak, søke tilskudd fra NAV ved behov, og benytte bistand fra BHT og Arbeidslivssenteret.

Arbeidsplassene i tilsynet er godt tilrettelagt. Ansatte i tilsynet med særlige behov får etter anbefaling fra fysioterapeut (fra BHT eller annen behandler), tilpasset sin arbeidsplass ved innkjøp av anbefalt utstyr/ergonomiske hjelpemidler. Alle kontorer er møblert med elektriske hev/senk arbeidsbord.

Kontorlokalet har adkomst med heis med plass til rullestol og HC-toalett i begge etasjer.

Tilsynet utlyste gjennom NAV arbeidslivssenter i Trondheim og Oslo 4 ulike IA-plasser i 2013, og fikk gjennom dette en praksisplassdeltaker på IA-plass i tre måneder i Oslo. Tiltaket vurderes som positivt og nyttig også for tilsynet.

3.4.2 Sykefravær

Sykefraværet var i 2013 på 5.5 prosent, som er noe høyere enn i de siste årene. Sykefraværet skyldtes i all hovedsak langtidssykefravær som ikke var direkte arbeidsrelatert.

Tilsynet tilstreber en god og riktig tilrettelegging gjennom oppfølgingsplaner og dialogmøter, tilpasset den sykemeldtes behov og arbeidsevne.

Resultatmål for avtaleperioden har vært å holde sykefraværet under 3 prosent. Tilsynet har konsentrert tiltaksmengden innen primærforebygging, med tiltak som tilbud til aktiviteter og trening, fleksibilitet for å arbeide hjemmefra samt hvilerom og trivselstiltak på arbeidsplassen.

Forebygging av muskel- og skjelettplager har vært et HMS-prosjekt gjennom året. En intern tilstandsmåling har vært kjørt to ganger og diverse tiltak er gjennomført, inkludert treningstilbud, stressmestringskurs og profesjonelle arbeidsplassvurdering med etterfølgende tilbud om utstyr for optimal arbeidsstilling. Dette arbeidet vil bli videreført i 2014, med regelmessige statusmålinger.

3.4.3 Økt yrkesaktivitet etter fylte femti

Tilsynet har valgt ikke å behandle seniorpolitikk som et eget område, men sammen med andre faser i livet i en mer helhetlig livsfasepolitikk. Livsfaseorientert personalpolitikk i tilsynet tar utgangspunkt i følgende:

- Et mål om å avstemme kravene i arbeidslivet til yrkes- og livsfasen arbeidstakeren er i
- En blandet sammensetning av ansatte i ulike yrkes- og livsfaser anses som verdifullt for utviklingen av tilsynet
- Medarbeidere i alle yrkes- og livsfaser er ressurspersoner for tilsynet, og det er viktig for tilsynet å ta vare på og videreutvikle den kompetanse og erfaring som utvikles gjennom et langt yrkesløp

Tilsynet tilsikter ut over dette å stimulere arbeidstakere i tilsynet til å forlengere yrkeskarrieren gjennom å tilby tilrettelagte arbeidsplasser og arbeidsoppgaver, fleksible arbeidstidsordninger og et godt og inkluderende arbeidsmiljø.

En person var i 2013 tilsatt på pensjonistvilkår i tilsynet.

3.5 Likestilling og aldersfordeling

Statens jernbanetilsyn har fokus på likestilling mellom kjønnene, noe som også reflekteres i tilsynets lønnspolitikk.

3.5.1 Kjønnsfordeling fast ansatte

Fast ansatte pr	Totalt antall	Kvinner		Menn	
		Antall	Prosent	Antall	Prosent
31.12.2007	22	13	59	9	41
31.12.2008	33	19	58	14	42
31.12.2009	34	19	56	15	44
31.12.2010	36	20	56	16	44
31.12.2011	34	18	53	16	47
31.12.2012	58	28	48	30	52
31.12.2013	57	27	47	30	53

Kjønnsfordelingen i tilsynet er jevnt over tilfredsstillende. Det vektlegges jevn kjønnsfordeling ved rekruttering.

3.5.2 Aldersfordeling fast ansatte

	Snitt alle	Snitt kvinner	Snitt menn
2007	41	38	45
2008	42	39	45
2009	44	40	48
2010	42	38	47
2011	45	42	48
2012	47	43	50
2013	47	43	50

Snittalderen har økt noe de siste årene. Dette forsøkes hensyntatt i tilsynets rekrutteringsprosesser, og det har de senere årene blitt rekruttert flere yngre medarbeidere.

3.5.3 Lønnsfordeling - fast ansatte

	Snitt alle	Kvinner			Menn		
		Snitt	Laveste	Høyeste	Snitt	Laveste	Høyeste
2007	1	92 %	68 %	136 %	111 %	74 %	169 %
2008	1	94 %	66 %	140 %	108 %	75 %	166 %
2009	1	94 %	65 %	139 %	108 %	75 %	164 %
2010	1	93 %	65 %	136 %	108 %	88 %	168 %
2011	1	93 %	64 %	137 %	116 %	82 %	171 %
2012	1	93 %	73 %	139 %	106 %	79 %	176 %
2013	1	93 %	66 %	134 %	107 %	80 %	170 %

I tabellen ovenfor er "snittlønn for alle fast ansatte" angitt som 100 %. Snittlønn for kvinner var 93 % av snittlønn for hele tilsynet, mens tilsvarende tall for menn er 107 %.

Lønnsforskjellen mellom kvinner og menn i tilsynet kan forklares med to forhold; ¹⁾ Stillinger som krever mindre akademisk bakgrunn, og som dermed også er lavere lønnet, er i stor grad bekledd av kvinner. ²⁾ Snittalder for mannlige ansatte er noe høyere enn for de kvinnelige ansatte.

Det er ikke identifisert kjønnsbetingede lønnsforskjeller i tilsynet

3.6 Integrering og inkludering av personer med innvandrerbakgrunn

I utlysningen for alle stillinger benyttes teksten: "*Den statlige arbeidsstyrken skal i størst mulig grad gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Det er derfor et personalpolitisk mål å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning og å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn. Statens jernbanetilsyn er en IA virksomhet.*"

Tilsynet vurderer alle søkere likt, uavhengig av etnisk bakgrunn. Søkere med innvandrerbakgrunn fra landgruppe 2 (jf. SSBs definisjon) innkalles alltid til intervju når de er kvalifisert for stillingen. Det er ikke tilsatt personer i SJT med innvandrerbakgrunn i 2013.

3.7 Ansatte/søkere med nedsatt funksjonsevne

Søkere på utlyste stillinger som oppgir å ha redusert funksjonsevne og som er faglig kvalifiserte, kalles alltid inn til intervju.

Det har ikke vært søkere på stillinger i 2013 som har tilkjennegjort å være søkere med nedsatt funksjonsevne.

3.8 Beskyttelse mot trakassering

Tilsynet har egne rutiner for håndtering av mobbing og trakassering. Det har ikke fremkommet eller vært behandlet forhold av slik art i tilsynet i 2013.

3.9 Lærlinger i staten

Statens jernbanetilsyn har ikke fagområder som er relevant for lærlinger, og tilsynet har ikke hatt lærlinger tilknyttet virksomheten i 2013.

Tilsynet har tilrettelagt praksisplasser, og har hatt studenter fra Universitetet i Oslo tilknyttet virksomheten i 2013.

4 Risiko

Hovedutfordringen for tilsynet er knyttet til de nye tilsynsområdene; taubane, park og tivoli. Det er risiko knyttet til to hovedfasetter, som begge kan påvirke sikkerhetsnivå for brukerne på kort sikt om de ikke blir tilstrekkelig kontrollert.

- Fasett 1) er assosiert med ressursituasjonen i SJT, hvor det er en utfordring å gjennomføre det tilsynet som markedet har vært vant til og samtidig gjennomføre de endringer som tilsynet vurderer som nyttige og effektive for å modernisere regelverket og tilsynsmetodikken.
- Fasett 2) er knyttet til om bransjen er tilstrekkelig i stand til å drive forsvarlig sikkerhetsstyring.

På sikt kan kompetanse og kapasitet knyttet til tilsyn med taubane-, park-, og tivoliinnretninger være en risiko. Flere av inspektørene nærmer seg pensjonsalder. God kompetanse på området er vanskelig å rekruttere, og det vil være noe ressurskrevende å tilrettelegge for nødvendig overlapp for opplæring av nye ressurser.

Videre har kapasitet både i forhold til tekniske, juridiske og administrative prosesser vært en betydelig risiko over lang tid. Tilsynet har i all hovedsak klart å rekruttere den manglende kapasiteten slik at kompetanse og kapasitet i all hovedsak svarer ut behovet under normal drift med dagens oppgaver og arbeidsform. Det fokuseres dessuten på ytterligere optimalisering av arbeidsform og prosesser.

Det er risiko knyttet kompetanse og kapasitet dersom tilsynet tillegges ansvaret for tilsyn med sikring (security) på nasjonal jernbane og T-bane uten tilstrekkelig tid til å rekruttere og/eller utvikle kompetanse på området.

5 Økonomi

Jernbane

Tildelingsbrevet for 2013 gir tilsynet KNOK 58 700 til disposisjon på post 01. I tillegg kommer KNOK 2 044 overført fra 2012 og KNOK 480 til lønnsmidler i etterkant av lønnsoppgjøret. Refusjon fra NAV utgjør KNOK 1 565.

Taubane park- og tivoli

Tildelingsbrevet for 2013 gir tilsynet KNOK 18 700 til disposisjon på post 21. I tillegg kommer KNOK 316 overført fra 2012. Refusjoner fra NAV utgjør KNOK 53 og merinntektene KNOK 1 202.

Tabell 1: Sum disponibelt post 01 og 21 for 2013 pr. 31.12.

Post	Kap 1354 Statens jernbanetilsyn	
01	Driftsutgifter (tildelingsbrev)	58 700
	Overført fra 2012	2 044
	Lønnsoppgjør	480
	Refusjon NAV	1 565
	Sum	62 789
21	Spesielle driftsutgifter TPT (tildelingsbrev ⁴)	18 700
	Overført fra 2012	316
	Refusjon NAV	53
	Merinntekter gebyr	1 202
	Sum	20 271

Forbruk både for post 01 og post 21 er ca. 95 % av disponible midler for 2013.

Tabell 2: Sum disponibelt - regnskapsført 2013 på kap 1354

Post	Kap 1354 Statens jernbanetilsyn	
01	Disponibelt 2013	62 789
	Regnskap 2013	59 843
	Rest 2013	2 946
21	Disponibelt 2013	20 271
	Regnskap 2013	19 255
	Rest 2013	1 016

Rest 2013 er søkt overført til 2014.

⁴ Opprinnelig tildelingsbrev av 20.12.2012 (12/367) på post 21 var på KNOK 15 000. Tilleggsbevilgning på KNOK 3 7000 ble stilt til rådighet i brev av 28.6.2013 (12/567).

Tabell 3: Regnskap post 01 pr 31.12.2013 mot revidert⁵ budsjett

Kap 1354	Post 01	Budsjett 2013 ⁶	Revidert budsjett	Regnskap 2013	% Forbrukt	Rest
Konto	Tekst	[KNOK]	[KNOK]	[KNOK]		[KNOK]
50-54	Lønn og aga	37 348	37 918	37 204	98	714
59	Kostnader vedr ansatte	1 613	1 684	1 721	102	-37
63	Kostnader lokaler	8 698	8 494	8 503	100	-9
64	Leie maskiner, inventar o.l.	862	800	1 052	132	-252
65	Verktøy, inventar og driftsmateriale	454	742	895	121	-153
66	Reparasjon og vedlikehold	341	448	547	122	-99
67	Kjøp av fremmede tjenester	4 420	5 681	5 513	97	168
68	Kontorkostnad, trykksak o.l.	1 928	1 686	1 673	99	13
69	Telefon, porto o.l.	929	832	739	89	93
7*-8*	Annen driftskostnad	4 774	4 504	1 996	44	2 508
	SUM:	61 367	62 789	59 843	95	2 946

Kommentarer til kap. 1343 post 01.

Kto. 50.54: Underforbruk skyldes høyt sykefravær i 2013. Det er benyttet arbeidskraft fra Oslo i Trondheim og denne kostanden er overført fra post 01 til post 21.

Kto. 64: Overforbruk skyldes belastning av Questback og WebSak Fokus lisenser/vedlikehold for 2014 betalt i 2013

Kto. 65: Overforbruk skyldes innkjøp av datautstyr og mobiltelefoner høyere enn budsjettet.

Kto. 66: Overforbruk skyldes oppussing toaletter.

Kto. 67: Underforbruk skyldes avsetning til konsulentbistand i administrasjonsavdelingen er høyere enn faktisk forbruk.

Kto. 69: Underforbruk skyldes at budsjett pr måned er litt høyere enn faktisk forbruk, samt at en faktura gjeldende for 2013 først ble mottatt i 2014.

Kto. 7*-8*: Underforbruk skyldes at tilsynet har satt av midler til uforutsette utgifter, jf. krav i tildelingsbrev.

⁵ Revidert budsjett er løpende revidert slik at det tilsvarer samlet bevilgning pr. 31.12.2013.

⁶ Budsjett er fastsatt for året inkludert kjente refusjoner fra NAV pr. T1. Budsjettet er derfor høyere enn samlet tildeling fra departement inklusive overført fra 2012.

Tabell 4: Regnskap post 21 pr 31.12.2013 mot revidert budsjett

Kap 1354 Post 21		Budsjett 2013	Revidert budsjett	Regnskap 2013	% Forbrukt	Rest
Konto	Tekst	[KNOK]	[KNOK]	[KNOK]		[KNOK]
50-54	Lønn og aga	9 620	11 272	12 076	107	-804
59	Kostnader vedr ansatte	702	334	304	91	30
63	Kostnader lokaler	1 219	1 450	1 715	118	-265
64	Leie maskiner, inventar o.l.	141	168	166	99	2
65	Verktøy, inventar og driftsmateriale	108	228	296	130	-68
66	Reparasjon og vedlikehold	24	92	68	74	24
67	Kjøp av fremmede tjenester	1 657	1 611	1 376	85	235
68	Kontorkostnad, trykksak o.l.	287	368	349	95	19
69	Telefon, porto o.l.	234	265	307	116	-42
7*-8*	Annen driftskostnad	1 885	4 483	2 598	58	1 885
	SUM:	15 877	20 271	19 255	95	1 016

Kommentarer til kap. 1354 post 21:

Kto. 50-54: Overforbruk skyldes stor overtidsbelastning.

Kto. 63: Overforbruk skyldes at husleie siste kvartal 2012 og 1. kvartal 2014 er betalt i 2013. Førstnevnte er hensyntatt i revidert budsjett.

Kto. 67: Underforbruk skyldes at rammeavtale på inngått avtale om konsulentbistand med Norbergs Taubaneservice ikke ble benyttet fullt ut.

Kto. 7*-8*: Underforbruk skyldes avsetning for å møte ekstraordinære kostnader ved overtid, reisetid og reise.

Tabell 5: Inntekter post 01 pr 31.12.2013 mot inntektskrav

Kap 4354 Post 01		TBT	PTT	Sum	Inntektskrav	Merinntekt
Konto	Inntekter	[KNOK]	[KNOK]		[KNOK]	[KNOK]
3700	Årsgebyr	9 424	4 292	13 716		
3702	Sertifisering driftsledere	234	0	234		
3230	Fakturert tilsyn	318	495	813		
3235	Øvrige inntekter	1 439	0	1 439		
	SUM:	11 415	4 787	16 202	15 000	1 202

Kommentarer til kap. 4354 post 01:

Kto. 3235: Av øvrige inntekt gjelder KNOK 951 innbetalinger vedr. MIP.

Merinntekter er knyttet til samlet aktivitetsnivå som har vært høyere enn lagt til grunn i prognosene.

Tabell 6: Tilfeldige inntekter post 29 pr 31.12.2013

Kap. 5309	Post 29	TBT
Konto	Inntekter	[KNOK]
8480	Tilfeldige inntekter	59
	SUM	59

Kommentarer til kap. 5309 post 29:

Kto. 8480: Tilfeldige inntekter KNOK 59 gjelder innbetalinger av gamle DNV-krav.